

दुहेरी कोंडीत अजितदादा!

उपमुख्यमंत्री आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसचे राष्ट्रीय अध्यक्ष अजित पवार यांची डोकेदुखी कमी होण्याऐवजी वाढण्याचीच चिन्हे दिसत आहेत. धनंजय मुंडे यांची पाठराखण करताना अजित पवारांच्या नाकीनऊ आले आहेत. त्यातच कृषिमंत्री माणिकराव कोकाटे यांना न्यायालयाने एका प्रकरणात दोषी ठरवल्याने त्यांची आमदारकीच धोक्यात आली आहे. माणिकराव कोकाटे हे राष्ट्रवादी काँग्रेसचे नाशिकमधील ज्येष्ठ नेते आणि सध्या राज्याचे कृषिमंत्रांखील आहेत. कमी आर्थिक उत्पन्न आणि राज्यात कुठेही घर नसलेल्या अर्थात घर घेण्याची ऐपत नसलेल्या बेघरांना पूर्वी मुख्यमंत्री कोट्यातून सवलतीच्या दरात घर दिले जायचे. १० टक्के कोट्यातील घर म्हणून ही घरे ओळखली जायची. या योजनेचा लाभ मिळवण्यासाठी आपल्या नावे घर नसल्याचे प्रतिज्ञापत्र आणि आर्थिक उत्पन्नासंबंधीची कागदपत्रे गरजू व्यक्तीला सादर करायला लागायची. १९९५ साली माणिकराव कोकाटे आणि त्यांचे बंधू विजय कोकाटे या दोघांनी आर्थिक उत्पन्नाचे बनावट दस्तावेज बनवून मुख्यमंत्री कोट्यातील ४ घरे लादून शासनाची फसवणूक केल्याचा त्यांच्यावर आरोप होता. विशेष म्हणजे त्यावेळी माणिकराव कोकाटे हे विधान परिषदेवर आमदारकी भूषवत होते. तर शरद पवार हे तत्कालीन मुख्यमंत्री होते. कोकाटेंचे त्यावेळचे राजकीय प्रतिस्पर्धी तुकाराम दिघोळे यांनी कोकाटे बंधूंविरोधात तक्रार दाखल केली होती. ३० वर्षांपूर्वीच्या या प्रकरणात नाशिक जिल्हा न्यायालयाने आता कोकाटे बंधूंना दोषी ठरवत प्रत्येकी २ वर्षांचा कारावास आणि ५० हजार रुपये दंडाची शिक्षा सुनावली आहे. या निकालामुळे राजकीय वतुळीत खळबळ उडाली आहे. शरद पवारांकडून राजकीय घडे गिरवत अजित पवारांच्या गटात जाऊन सामील झालेल्या कोकाटेविरुद्ध काळाने उगवलेला हा सूडही असू शकतो. कोकाटे यांना न्यायालयाने १५ हजार रुपयांच्या जातमुचलबऱ्यावर जामीन मंजूर करत शिक्षेविरोधात अपिल करण्यासाठी २ आठवड्यांची मुदत दिली आहे. या निकालाविरोधात उच्च न्यायालयात दाद मागणार असल्याचे कोकाटे यांनीही स्पष्ट केले आहे. लोकप्रतिनिधीला २ किंवा त्यापेक्षा जास्त वर्षांची शिक्षा झाल्यास त्याचे सभागृहाचे सदस्यत्व रद्द होते. तसेच त्याच्यावर ६ वर्षे निवडणूक लढवण्यास बंदी घातली जाते. कोकाटे यांना जामीन मिळाला असला, तरी जोपर्यंत त्यांच्या शिक्षेला स्थगिती मिळत नाही, तोपर्यंत कोकाटे यांची आमदारकी आणि मंत्रीपदावर टांगीत तलवार कायम असणार आहे. त्यामुळे अजित पवार यांच्यापुढची आव्हाने वाढताना दिसत आहेत. राष्ट्रवादी काँग्रेसचे ज्येष्ठ नेते छगन भुजबळ यांचे कट्टर प्रतिस्पर्धी म्हणूनही माणिकराव कोकाटे ओळखले जातात. मागच्या महायुती सरकारमध्ये कोकाटे यांचे नाव मंत्रीपदासाठी चर्चेत होते, परंतु नाशिकमधून पक्षाने छगन भुजबळ यांना मंत्रीपद दिल्याने कोकाटेची संधी हुकली होती. नव्या सरकारमध्ये मात्र अजित पवार यांनी छगन भुजबळ यांची नाराजी ओढवून घेत त्यांच्याऐवजी मंत्रीपदाची माळ माणिकराव कोकाटेच्या गळ्यात घातली. भाजपने नाशिकचे पालकमंत्रीपद गिरीश महाजन यांना दिले, परंतु शिवसेनेने त्यावर आक्षेप घेत दादा भुसंचे नाव पुढे केले. अजितदादांनीही माणिकराव कोकाटे यांच्यासाठी प्रयत्न केला. वाद वाढल्याने रायगड आणि नाशिक या दोन्ही जिल्ह्याच्या पालकमंत्रीपदांना स्थगिती देण्याची वेळ मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्यावर आली. त्यातच आता माणिकराव कोकाटे घर घोटाळ्यात दोषी ठरले आहेत. त्यामुळे केवळ तेच नाही तर राष्ट्रवादी काँग्रेसही पालकमंत्रीपदाच्या शर्यतीतून बाहेर फेकली गेली आहे. अजित पवारांसाठी हा दुहेरी सेटबॅक म्हणता येईल. पंतप्रधान नरेंद्र मोदींविरुद्ध केल्या वादग्रस्त वक्तव्यप्रकरणी सूरत न्यायालयाने गेल्या वर्षी राहुल गांधींना दोषी ठरवत २ वर्षांची शिक्षा सुनावताच केंद्रातील भाजप सरकारने तात्काळ त्यांची खासदारकी रद्द करत त्यांचे सरकारी निवासस्थान काढून घेतले होते. पुढे सर्वोच्च न्यायालयात राहुल गांधींना दिलासा मिळाला. सुमारे दोन दशकांहून अधिक काळ चाललेल्या नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेतील १५० कोटी रुपयांच्या घोटाळ्यात काँग्रेसचे सावनेरचे आमदार आणि माजी मंत्री सुनील केदार यांना नागपूर विशेष न्यायालयाने ०२३ साली दोषी ठरवत ५ वर्षांच्या तुरुंगवासाची शिक्षा ठोठावली होती. ही शिक्षा होताच केदार यांचे सभागृह सदस्यत्व रद्द करत त्यांची तुरुंगात रवानगी झाली होती. धनंजय मुंडे यांच्या बाबतीत मुन्हा सिद्ध झाल्यास, दोषी ठरल्यास कारवाई करू अशी भूमिका आतापर्यंत अजित पवार घेत होते. परंतु माणिकराव कोकाटेना तर न्यायालयाने दोषी ठरवले आहे, तेव्हा कोकाटेना राजीनामा कधी घेणार, असे प्रश्न विरोधकांकडून उपस्थित होऊ लागले. त्या ३ मार्चापासून राज्याचे अर्थसंकल्पीय अधिवेशन सुरू होत आहे. मुंडे आणि कोकाटेच्या मुद्यावरून केवळ अजित पवारच नाही, तर महायुतीचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनाही विरोधकांच्या प्रश्नांचा सामना करावा लागेल. त्याआधी दुहेरी कोंडीत सापडलेले अजित पवार मुंडेंसह कोकाटेच्या राजीनामा घेऊन ही कोंडी फोडतील का हे बघावे लागेल. त्याशिवाय विधानसभा अध्यक्षांची भूमिकाही निर्णायक ठरणार आहे.

अमेरिकन अध्यक्षापदाची सूत्रे ट्रम्प यांनी घेतल्यानंतर महिना होत नाही तोच पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांचा अमेरिका दौरा ठरला. ट्रम्प यांच्याशी चर्चा, वाटाघाटी निश्चित झाल्याने अनेकांच्या भुवया उंचावल्या. फ्रान्समधील परिषदेनंतर मोदी अमेरिकेत दाखल झाले. व्हाईट हाऊसमधील स्वागत, चर्चा, पत्रकार परिषद तसेच ‘मिस्टर प्रायमिनिस्टर यू आर ग्रेट’ आणि ‘अ ग्रेट फ्रेंड ऑफ माइन’ अशा प्रकारचे कौतुकोद्गार ट्रम्प यांनी मोदींबाबत काढले. स्वाभाविकच हे सर्व माध्यमात आले. जगातील पहिल्या आणि पाचव्या क्रमांकावरील अर्थव्यवस्थेच्या प्रमुखांची भेट अनेक देशांसाठी उत्सुकतेची होती. यातून मिळणारे संकेत आणि संदेशही महत्त्वाचे आहेत. मोदी-ट्रम्प यांच्यात विविध विषयांवर खल झाला. आता त्याचे भारतावर काय आणि किती परिणाम होणार? हे जाणून घेणे आवश्यक आहे.

भारत आणि अमेरिका यांच्यात वर्षभरामध्ये साधारण १३० अब्ज डॉलरचा व्यवहार होतो. २०३० पर्यंत हा व्यवहार ५०० अब्ज डॉलर करण्याचा निर्धार झाला. ट्रम्प यांनी तात्पर भूमिका घेत ‘जशास तसे’ (रेसिप्रोकल) कर लावण्याचे जाहीर केले. म्हणजे भारतातून अमेरिकेत येणाऱ्या आणि अमेरिकेतून भारतात जाणाऱ्या उत्पादनांना सारखाच कर लागेल. ही बाब भारतासाठी अडचणीची आहे. कारण भारतातील अमेरिकन निर्यात साधारण ६० अब्ज डॉलरची आहे, तर अमेरिकेतून होणारी आयात साधारण ४२ अब्ज डॉलर आहे. यात साधारण १८ अब्ज डॉलरची तूट आहे. ती भरून काढण्याचे ट्रम्प यांचे ध्येय आहे. ट्रम्प मुळात उद्योजक असल्याने त्यांचा व्यापार वाटाघाटीवर अधिक भर असतो. भारत सध्या रशियाकडून कमी दरात कच्चे तेल घेतो. ते डब्डू करून युरोप आणि अन्य देशांना विकतो. त्यापूर्वी भारत हा अमेरिकेकडूनच कच्चे तेल घ्यायचा. आता भारताने पुन्हा खरेदी सुरू करावी, असा ट्रम्प यांचा आग्रह आहे. मात्र, ते भारताला

ट्रम्प-मोदी भेट ही ‘थोडी खुशी आणि बडा गम’

पंतप्रधान नरेंद्र मोदींचा अमेरिका दौरा किती यशस्वी झाला? भारताला फायदा की तोटा? अमेरिकेची भारताबाबतची आगामी काळातील भूमिका काय? त्यात भारताचे हित जपले जाणार, का फक्त ‘अमेरिका फर्स्ट’ असणार आहे? असे अनेक प्रश्न विचारले जात आहेत. डोनाल्ड ट्रम्प यांनी काही संकेत दिले आहेत, तर काही बाबी अधिक स्पष्ट झाल्या आहेत. तरीही व्यापार आणि कराच्या बाबतीत ट्रम्प-मोदी भेट फारशी फायदेशीर ठरणार नाही, असेच सध्याचे चित्र आहे. ट्रम्प धडाधड घेत असलेले अनेक निर्णय भारतीयांवर प्रतिकूल परिणाम करणारे आहेत.

परवडणारे नाही. कारण अधिक दाम मोजून तेल घ्यावे लागेल. शिवाय कच्च्या तेलावरील प्रक्रिया आणि देशोदेशीची निर्यातही बंद होईल. परिणामी, भारतात इंधन दरवाढ आणि महामार्गांचा भडका उडेल.

जशास तसे कर हा निकषही भारताला हानिकारक आहे. सद्यस्थितीत विविध उत्पादनावर वेगवेगळा कर आहे. सगळ्या उत्पादनावर समान कर म्हटला तर जीवनावश्यक आणि अन्य उत्पादनेही एकाच रगिेत येतील. यातून भारताची निर्यात घटून आयात वाढेल. परिणामी, भारतीय रुपया कमजोर होईल. याचे बहुविध परिणाम भारतीय अर्थव्यवस्थेवर होतील. भारतातील अमेरिकेत महागल्याने त्याला ग्राहक मिळणार नाहीत. भारतीय उत्पादनांक त्याचा थेट आणि मोठा फटका बसेल. अद्याप कराचा निर्णय अंतिम नसला तरी ट्रम्प तडजोडीच्या मनःस्थितीत नाहीत. परिणामी भारताच्या अडचणी वाढणार आहेत. व्यापार आणि कराच्या बाबतीत ट्रम्प-मोदी भेट भारतासाठी फारशी फायदेशीर नाही, असेच म्हणावे लागेल.

अत्याधुनिक एफ ३५ ही लढाऊ विमाने खरेदी करण्याची गळ ट्रम्प यांनी भारताला घातली. पाचव्या आणि सहाव्या पिढीची लढाऊ विमाने भारतास तातडीने हवी आहेत. फ्रान्सकडून ३६ राफेल विमाने खरेदी करण्यात आली आहेत. ती पुरेशी नाहीत. नुकत्याच

झालेल्या फ्रान्स दौऱ्यात मोदी-मॅक्रॉन यांच्यात राफेलविषयी बोलणी झाली. विविध टप्प्यांमधील चर्चांचा हा सिलसिला बराच पुढे गेला आहे, तर रशियानेही ‘सुखोई ५०’ या आधुनिक विमानासाठी भारताकडे शब्द टाकला आहे. त्यामुळे अमेरिका, फ्रान्स की रशिया? कुणाची लढाऊ विमाने घ्यायची? असा पेच भारतासमोर आहे. भारताने यापूर्वीच रशियाकडून सुखोई विमाने घेतली आहेत. विशेष म्हणजे, ती भारतात उत्पादित होतात, त्यांची देखभाल दुरुस्ती आणि सुटे भागही भारतातच उपलब्ध होतात. तंत्रज्ञान हस्तांतरणाचा करारही आहे. अशाच पद्धतीने सुखोई ५० घेणे भारतासाठी फायद्याचे आहे, तर फ्रान्सचे राफेल हे वेगळ्या पद्धतीचे असले तरी भारतात ते उत्पादित करण्यावर मर्यादा आहेत. केवळ त्याची जुळणी भारतात होऊ शकेल. भविष्य आणि परावर्तबिंबाचा विचार करता राफेलचा करार काहीसा कठीण आहे, तर अमेरिकन विमाने ही अत्यंत महग आहेत. तंत्रज्ञान, हस्तांतरण होणार नाही किंवा भारतात जुळणीही होणार नाही. अमेरिकन विमाने अतिशय आधुनिक, शक्तिशाली आणि अनेकविध गुण संपन्न असली तरी भारतासाठी किफायतशीर नाहीत. भारताचा शत्रू असलेल्या पाकिस्तानकडे अमेरिकन लढाऊ विमानेच आहेत. भविष्यात लुद्ध झाल्यास सारखाच विमानांनी प्रत्युत्तर देणे योग्य ठरणार नाही. शिवाय अमेरिका अशा प्रसंगी

भारताला विमानांचे सुटे भाग किंवा संपूर्ण नवीन विमाने देईल, याची खात्री नाही. या विमानांद्वारे अश्शय स्वरूपात अमेरिकेचे नियंत्रण किंवा हेरगिरी असते. विमानांसाठी ट्रम्प यांनी हट्ट किंवा बळजबरी केली तर भारताला ते त्रासदायक ठरू शकेल किंवा या विमानांच्या बदल्यात कर कमी करण्याची ‘ऑफर’ही ते देऊ शकतील. भेटीत ऐनवेळी विमानांचा पत्ता बाहेर काढून ट्रम्प यांनी नवी खेळी खेळली आहे.

बेकायदा राहणाऱ्या घुसखोरांना हाकलून लावण्याचे आक्रमक कार्य अमेरिकेत सुरू आहे. ट्रम्प यांनी निवडणूक प्रचारात हा मुद्दा ठोसपणे मांडला होता. भारतीय नागरिकांना विशेष लष्करी विमानांद्वारे मायदेशी पाठविले जात आहे. मात्र, या नागरिकांच्या हालअपेष्टा, छळ, हात व पायातील बेड्या, अन्न व पाण्यासाठी तडफड हे सारेच सध्या चचेर्चे ठरत आहे. अमेरिकन कायद्यानुसार हे सर्वजण गुन्हेगार आहेत. मात्र, अमेरिका-भारत किंवा ट्रम्प-मोदी यांची मैत्रीही या आड येऊ शकलेली नाही. मोदींच्या दौऱ्यानंतरही या पाठवणीतील छळ तसूभरही कमी झालेला नाही. परिणामी, दोन्ही नेत्यांमधील संबंधांची केली जाणारी चर्चा ही केवळ ‘बोलाचा भात आणि बोलाची कडी’ आहे का, असा प्रश्न विरोधक उपस्थित करीत आहेत. शिवाय जनमानसातही त्याचे पडसाद उमटत आहेत. याबाबतीतही

इतक्या सहकारी बँकांवर आचके देण्याची वेळ येत असेल तर सहकार खाल्यास सोडा; रिझर्व्ह बँकेसही नामानिराळे राहता येणार नाही. या नियामकांचीच झाडाझडती हवी...

म्हणजे वषार्ला १२ आणि दर महिन्यास एक असे हे प्रमाण. सहकारी बँका इतक्या जोमाने बंद पडत असतील तर बँकिंग क्षेत्राचे नियामक असलेली रिझर्व्ह बँक आणि सहकारी बँकांचे नियमन करणारे सहकार खाते झोपा काढते किंवा काय हा प्रश्न. या बँकांचे नियमित लेखापरीक्षण रिझर्व्ह बँकेकडून केले जाते आणि सहकार निबंधकांकडे त्यांचे तपशील असतात. मग या लेखापरीक्षणात या बँकांची परिस्थिती किती गंभीर आहे याचा अंदाज या नियामकास येऊ नये? या काही बँकांचे संचालक मंडळ म्हणजे एक-कुटुंबी गोतावळा आहे हे सहकार खाल्यास दिसू नये? सहकारी बँकांचे नियंत्रण दुहेरी वा प्रसंगी तिहेरीही असते. स्थानिक राज्य सरकार, कृषी क्षेत्राशी संबंधित कार्यक्षेत्र असेल तर ‘नाबार्ड’ आणि या सगळ्यावर रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया. इतके नियामक असूनही जर या सहकारी बँका अशाच तडफडून मरू दिल्या जात असतील तर दोन मुद्दे प्रामुख्याने उपस्थित होतात. एक म्हणजे या बँका चालू ठेवण्याच्या लायकीच्या नाहीत, सबब त्यास सामुदायिक मूढमाती दिली जावी. किंवा या बँकांचा व्यवस्थापनात दोष नसेल तर मग नियमन आणि नियामक यांच्यात खोट असावी. साथ आल्याप्रमाणे इतक्या सहकारी बँकांवर आचके देण्याची वेळ येत असेल तर राज्यांच्या सहकार खाल्याचे सोडा; पण रिझर्व्ह बँकेसही नामानिराळे राहता येणार नाही. तेव्हा या नियामकांच्याच झाडाझडतीची वेळ आली आहे.

त्यास ताजे निमित्त आहे ते ‘न्यू इंडिया को-ऑपरेटिव्ह’ बँकेवर प्रशासक नेमण्याचा निर्णय. या बँकेवर अचानक निबंध लादले गेले आणि ठेवीदारांस किमान सहा महिने त्यांचाच पैसा काढता येणार नाही, असे रिझर्व्ह बँकेने जाहीर केले. ही बँक मल्टी-स्टेट होती. म्हणजे आणखीच पंचाईत. कारण नक्की कोणत्या राज्याचे सहकार खाते तिच्याकडे पाहणार हा प्रश्न. त्यामुळे अशा बहुराज्यीय बँकांवर रिझर्व्ह बँकेची अधिक कडवी नजर हवी. याआधी अशी वेळ आलेल्या ‘पंजाब अँड महाराष्ट्र को-ऑपरेटिव्ह बँक’चे पुढे काय झाले? तीदेखील अशी बहुराज्यीय होती आणि जवळपास १३० हून अधिक शाखा असलेल्या या बहुराज्यीय बँकेवर २०१९ साली प्रशासक नेमला गेला. आज सहा वर्षांपांतरही त्या बँकेच्या खातेदार आणि ठेवीदारांस स्वतःच्या घामाची कमाई या बँकेकडून सोडवून घेता आलेली नाही. या बँकेच्या खातेदारांवर सुरुवातीस तर फक्त एक हजार रुपयेच काढण्याचे बंधन होते. नंतर ही मर्यादा पाच हजारांपर्यंत, मग दहा, ५० हजार अशी वाढवत नेली गेली. इतकी वर्षे या बँकेत अनेकांचे खाते आहे. पण रिझर्व्ह बँक म्हणते गुंतवणूकदारांची फक्त मुद्दलच परत मिळेल. हा कोणता न्याय? सहकारी बँकांची वारंवार तपासणी करून त्यांना रिझर्व्ह बँक दंड ठोठावत असते. पण ही दंड रक्कम रिझर्व्ह बँकेच्या कमाईचे साधन आहे की काय असा प्रश्न पडतो. नंतर २०२२ साली ही बँक ‘युनिटी स्मॉल फायनान्स बँक’ या नव्या वित्तसंस्थेत विलीन केली गेली. ही युनिटी आपल्या मूळ ग्राहकांस घसघशीत व्याज देते. पण विलीन झालेल्या ‘पंजाब अँड महाराष्ट्र’च्या ग्राहकांची बळवण मात्र फक्त मुदलाच्या परतफेडीवर केली जाणार. ही मुद्दल तरी

दोन दादल्यांचे संतान!

परत मिळते आहे हे नशीब समजा, असा रिझर्व्ह बँकेचा आविर्भाव. म्हणजे मुळात स्वतः नियामक म्हणून झोपा काढायच्या आणि नंतर सामान्य ग्राहकालाच त्याची शिक्षा द्यायची असा हा प्रकार. आपल्या माननीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी मुंबईत असूनही ‘न्यू इंडिया’च्या मुद्द्यावर बोलणे टाळले. तथापि गुंतवणूकदार, खातेदार यांच्या विम्याची रक्कम सध्याच्या पाच लाख रुपयांवरून अधिक वाढवण्याचा इरादा त्यांनी व्यक्त केला. ही मर्यादा पूर्वी एक लाख होती. म्हणजे कोणतीही वित्तसंस्था बुडाली तर ग्राहक-ठेवीदारांस किमान लाखभर रुपयांची हमी. तितके तरी पैसे या बुडीत संस्थेच्या ग्राहकांस सरकारकडून मिळणार, असा त्याचा अर्थ. पण त्याचाच दुसरा भाग असा की या ग्राहकांची बुडीत संस्थेतील ठेव भले १० लाख रुपयांची असो. त्याला मिळणार मात्र एक लाख रुपयेच. ही मर्यादा नंतर पाच लाख केली गेली आणि ती अधिक वाढवली जावी अशी टूम असल्याचे अर्थमंत्रीबाई म्हणाल्या. पण तशी ती वाढली तरी ‘न्यू इंडिया’च्या पॅडिड ग्राहकांस त्याचा काही उपयोग नाही. कारण तसा निर्णय पूर्वलक्ष्यी प्रभावाने काही अमलात आणता येणार नाही. ही हमी ‘द डिपॉझिट इन्शुरन्स अँड क्रेडिट गॅरंटी कॉर्पोरेशन’ या सरकारी यंत्रणेकडून दिली जाते. ग्राहक, ठेवीदार यांना तितकाच काय तो दिलासा. या सरकारी यंत्रणेने सरच्या आर्थिक वर्षां १,४३२ कोटी रु. इतकी रक्कम बुडीत गेलेल्या विविध वित्तसंस्थांच्या ग्राहकांस विम्यापोटी दिली. यातील धक्कादायक बाब म्हणजे ही सर्वच्या सर्व रक्कम ज्यांना दिली गेली ते सर्व ग्राहक हे फक्त सहकारी बँकांचेच आहेत. याचा अर्थ गेल्या वर्षात सहकारी बँका इतक्या प्रमाणात गतप्राण झाल्या की त्यांच्या ठेवीदार, ग्राहकांवर सरकारला हजारो कोटी रु. खर्चावे लागले. हा पैसा कोणाचा? सहकारी संस्थांचे नियामक डुलकी घेत असल्याने ज्यांना फटका बसला त्यांच्यावर इतका खर्च सरकारला करावा लागला. हे एक प्रकारे कर भरणाच्या सामान्य नागरिकांचेच नुकसान. सध्या कारवाई करण्यात आलेल्या ‘न्यू इंडिया’चे संचालक मंडळ म्हणजे सारा कोटिबिक मामला होता, असे सांगितले जाते. ही बाब खरी असेल तर ती लक्षात येण्यासाठी बँकेवर प्रशासक नेमण्याची वेळ यावी? ज्यांनी या संचालक मंडळाची दखल घ्यायची ते सहकार खाते या संदर्भात काय करत होते? त्यांना हे वास्तव लक्षात येऊ नये? की लक्षात घेऊनही काही अन्य कारणांनी त्यांनी या वास्तवाकडे दुर्लक्ष केले? तसे असेल तर त्याची किंमत सामान्य गुंतवणूकदार, ठेवीदार यांनी का द्यावी? नियामकांचे नियमन कोण करणार? या बँकेच्या शाखा व्यवस्थापनातही गैरव्यवहार झाल्याचा आरोप होतो. काही राजकारण्यांचे भले करण्यासाठी या बँकेच्या शाखा विस्तारल्या/ स्थापल्या गेल्या असा हा आरोप. सहकार खाल्याकडून तो तपासला जाण्याची अपेक्षा नको. पण निदान रिझर्व्ह बँकेने तरी याचा तपास करायला हवा की नको?

हा दौरा निराशाजनकच म्हणावा लागेल.

एचवनबी व्हिसाकडे अमेरिकेतील आणि भारतातील नागरिकांचे सर्व कान एकवटले आहेत. या प्रश्नी दोन्ही नेत्यांत चर्चा झालेली नाही. लाखे भारतीयांचा व्हिसाद्वारे अमेरिकेत राहतात. तसेच, अमेरिकेत जन्म होणाऱ्या बाळांना नागरिकत्व देण्याचा नियमही ट्रम्प यांनी रद्द केला आहे. त्याचा थेट फटका शेकडो भारतीयांना बसणार आहे. त्याविषयीही चकार शब्द काढण्यात आलेला नाही. परिणामी, लाखोंच्या आशांवर निराशेचे पाणी पडले आहे.

विज्ञान, तंत्रज्ञान, संरक्षण अशा विविध क्षेत्रात भारत आणि अमेरिका यांच्यात सहकार्य करण्याचे दोन्ही नेत्यांनी मान्य केले. यापुढील काळात अधिकारी आणि शिष्टमंडळांच्या चर्चा होतील. त्या विहित कालावधीत होऊन पुढील वाटचालही गतिमान होणे आवश्यक आहे. दीड दशकांपासून बासनात असलेल्या अणुऊर्जा कराराची प्रत्यक्षात अंमलबजावणी करण्याचा मार्गही या दौऱ्यातून मोकळा झाला आहे. कोळशासारख्या प्रदूषणकारी स्रोताऐवजी स्वच्छ ऊर्जेचा मार्ग प्रशस्त बनला आहे. यासाठी मात्र भारताला वेगाने हालचाली कराव्या लागतील. फ्रान्सचे अणू तंत्रज्ञान घ्यायचे की अमेरिकेचे, हा प्रश्नही भारतासमोर आहेच. किफायतशीर आणि भारतीय हिता साधणाऱ्या देशाला व तंत्रज्ञानाला प्रस्थान्य देणे संयुक्तिक ठरेल. अमेरिकन निधी व पैसा वाचविण्यासाठी ट्रम्प यांनी घेतलेले धडाधड निर्णयही भारतावर परिणाम करीत आहेत. जागतिक आरोग्य संघटनेतून बाहेर पडण्यासह अन्य निर्णयांचा त्यात समावेश आहे. चीनला खिंडीत गाठण्यासाठी भारत, अमेरिका, जपान, ऑस्ट्रेलिया या देशांच्या क्वाड गटाला चालना देण्याचा निर्धार बैठकीत झाला आहे. वर्षांपेक्षा केली जाणारी चर्चा ही केवळ ‘बोलाचा भात आणि बोलाची कडी’ आहे का, असा प्रश्न विरोधक उपस्थित करीत आहेत. शिवाय जनमानसातही त्याचे पडसाद उमटत आहेत. याबाबतीतही

जाणकार व्हा, सतर्क रहा...

नेट बँकिंगने ऑनलाईन पेमेंटची सुविधा दिली आणि अनेक व्यवहार सोयीचे झाले. मोठी रोख रक्कम सोबत बाळगण्याची गरज उरली नाही. तसेच किरकोळ खरेदीच्या वेळी सुद्धा पैशांचा प्रश्नही सुटला. दैनंदिन खरेदी-विक्री सोयीची झाली, तसेच बिझिनेसमधले अनेक व्यवहारही सोपे झाले. मात्र इथेच फसवणुकीचे प्रकारही सुरू झाले. म्हणूनच जेवढी जास्त सोय, तेवढे जास्त सतर्क राहणे गरजेचे आहे.

सीमा चहा पिता पिता तिच्या जिवलग मैत्रिणीचा, प्रियाचा विचार करत होती आणि तेवढ्यात मोबाईलची रिंग वाजली. फोन प्रियाचाच होता. सीमा म्हणाली, काय टेलिफोन आहे.

“अगं सीमा, किती दिवसात आपलं बोलपत्र झालं नाही.” प्रियाने आपली लाडिक तक्रार केली. “अग, नेहमी मीच फोन करते.” तिच्या आवाजात थोडे हिरमुसलेपण होते. पुढे ती म्हणाली, “अग, माज्या खाल्यातून ४० हजार रुपये गेले.”

“कसे काय?” सीमाची रिअॅक्शन.

“माझ्या बिझनेस अकाउंट मध्ये मला ५० हजार पाठवल्याचा मेसेज एका अनोळखी बाईने पाठवला. तो अगदी बँकेसारखा दिसणारा मेसेज होता. त्यामुळे मला वाटलं अकाऊंटमध्ये पैसे आले. त्यावर त्या बाईने लिहिले होते, “पाच हजार पाठवायचे होते. त्याऐवजी चुकून पन्नास हजार पाठवले गेलेत. त्यातले ४५००० मला परत करा हो. एकदम मोठी अमाऊंट आहे.”

बिझनेस अकाऊंट जरी प्रियाच्या नावावर होता तरी व्यवहार नवराच पाहत होता. प्रिया अगदीच साधी भोळी.

आपल्याला कोणीतरी फोन करून रिक्वेस्ट करत आहे यामुळे ती सुखावली. लगेच तिच्या नंबरवरून ४० हजार रुपये पाठवून मोकळी झाली. हा एक प्रकारचा ‘हनी ट्रॅप’ होता. हनी ट्रॅप म्हणजे केवळ प्रेमाच्या जाळ्यात ओढणे, असे नसते.

परत थोड्या वेळाने त्या बाईचा वेगळ्या नंबरवरून फोन आला “अहो, तुम्ही ४५,००० नाही ४०,००० ट्रान्सफर केलेत.” का कोण जाणे, मग मात्र प्रिया सतर्क झाली. अवीन आलेला मेसेज बँकेचा नव्हताच. तिच्या खात्यात काहीही रक्कम जमा झालेली नव्हती. पण ४०,००० रुपये मात्र गेले होते. हे सगळे ऐकून सीमा थोडी काळजीतच पडली. गोड बोलून कशीही फसवणूक चालते.

तिला काही दिवसांपूर्वी घडलेल्या प्रसंग आठवला. सीमाची २२ वर्षांची लेक रुची अचानक पॅनिक होऊन हॉलमध्ये आली आणि म्हणाली, “आई, आय ऑनलोस्ट गॉट स्कॅन्ड.”

सीमाने दचकून विचारले, “आरोप संघटनेतून बाहेर पडण्यासह अन्य निर्णयांचा त्यात समावेश आहे. चीनला खिंडीत गाठण्यासाठी भारत, अमेरिका, जपान, ऑस्ट्रेलिया या देशांच्या क्वाड गटाला चालना देण्याचा निर्धार बैठकीत झाला आहे. वर्षांपेक्षा केली जाणारी चर्चा ही केवळ ‘बोलाचा भात आणि बोलाची कडी’ आहे का, असा प्रश्न विरोधक उपस्थित करीत आहेत. शिवाय जनमानसातही त्याचे पडसाद उमटत आहेत. याबाबतीतही

सीमा चहा पिता पिता तिच्या जिवलग मैत्रिणीचा, प्रियाचा विचार करत होती आणि तेवढ्यात मोबाईलची रिंग वाजली. फोन प्रियाचाच होता. सीमा म्हणाली, काय टेलिफोन आहे. “अगं सीमा, किती दिवसात आपलं बोलपत्र झालं नाही.” प्रियाने आपली लाडिक तक्रार केली. “अग, नेहमी मीच फोन करते.” तिच्या आवाजात थोडे हिरमुसलेपण होते. पुढे ती म्हणाली, “अग, माज्या खाल्यातून ४० हजार रुपये गेले.” “कसे काय?” सीमाची रिअॅक्शन. “माझ्या बिझनेस अकाउंट मध्ये मला ५० हजार पाठवल्याचा मेसेज एका अनोळखी बाईने पाठवला. तो अगदी बँकेसारखा दिसणारा मेसेज होता. त्यामुळे मला वाटलं अकाऊंटमध्ये पैसे आले. त्यावर त्या बाईने लिहिले होते, “पाच हजार पाठवायचे होते. त्याऐवजी चुकून पन्नास हजार पाठवले गेलेत. त्यातले ४५००० मला परत करा हो. एकदम मोठी अमाऊंट आहे.”

दुसऱ्याच नंबरवरून फोन आला. “तुम्ही अजून माझे पैसे ट्रान्सफर केले नाहीत. माझ्याकडे अंजिबात पैसे नाहीएत. ते दहा हजार फार महत्त्वाचे आहेत माज्यासाठी. मी तुम्हाला डिटेल्स पण शेअर केले आहेत.” समोरीची व्यक्ती कमालीची अजीजी दाखवत होती. हा नंबर वेगळ्या होता. दोन वेगवेगळ्या नंबरवरून कम्युनिकेशन झालेले होते हे तिच्या लक्षात आले. तिने सतर्क होऊन लगेच सायबर क्राईममध्ये तक्रार केली. ही आजकालची पिढी किती हुशार आहे. झालेला प्रकार घरच्यांना सुद्धा सांगितला. हे सर्व ऐकून सीमाला तिचे खूपच कौतुक वाटले.

आता सीमाच्या दोन जवळच्या व्यक्तींसोबत घडलेलेल्या या घटना. सीमाची मैत्रीण चाळीशीची आणि मुलगी २२ वर्षांची. अजूनही ज्येष्ठांची पिढी तेवढी सतर्क नाही, जेवढी ही तरुण पिढी आहे. आजच्या या घडीला कोणालाही पैसे देताना दहा वेळा विचार करूनच ते द्या. त्यासाठी खालील खबरदारी जरूर घ्या -

► आपला दफ कोड किंवा बँक तपशील अथवा उश्र नंबर अनोळखी व्यक्तींना देऊ नका.

► दफ कोडचा वापर शक्यतो पैसे घेण्यासाठी करा.

► कोणत्याही अनोळखी नंबरवर जास्त वेळ संभाषण करू नका.

► कोणताही पैशांच्या संदर्भात आलेला एसएमएस खोटा आहे की खरा आहे, ते तपासून बघा.

► आधी बँकेच्या अकाउंटमध्ये जमा झालेली रक्कम तपासून बघा.

► कोणालाही पैसे देण्याची घाई करू नका.

► नवीन नंबरवर पैसे पाठवताना आधी एकच रुपया पाठवून बघा.

► अनोळखी व्यक्तींना एका दमात मोठी रक्कम ट्रान्सफर करताना यातूनच पैसे देण्याची व्यवस्था करा.

► ज्या खाल्याशी Gpay/ Bhim app जोडलेले आहे त्या खाल्यात कमी रक्कम शिल्लक ठेवा. जेणेकरून मोठया रकमेचे व्यवहार त्या खाल्यातून होऊ शकणार नाहीत.

► कोणतीही शंका आल्यास सायबर क्राईम सेलकडे तक्रार करा. <https://cybercrime.gov.in> आणि हेल्पलाईन नंबर - १९३०.

अशा अनेक गोष्टींची जागरूकता आज सर्व वयोगटातील लोकांमध्ये निर्माण होणे गरजेचे आहे. प्रत्येकामध्ये एक व्यावहारिक शिस्त यायला हवी आहे. बॉलिवूडमधील प्रसिद्ध नट पंकज तिवारी जाहिरातीत सतत सांगत असतात त्याप्रमाणे स्वतःला बजावून सांगत रहा, “मैं मुरख नहीं हूँ.” ऑनलाईन पेमेंट ही एक सोय आहे. ती सोय वापरताना काळजी घ्यायलाच हवी. म्हणतात ना, “फ्रीडम कम्स विथ रिस्पॉन्सिबिलिटी”. तसेच “टेक्नॉलॉजी कम्स विथ रिस्पॉन्सिबिलिटी” हेच खरं.

कच्च्या केळ्याचे वडे

साहित्य - चार कच्ची केळी, अर्धा चमचा मोहरी, चिमूटभर हिंग, आठ ते दहा कडीपत्ता पाने, पाव चमचा हळद, चार ते पाच हिरव्या मिरचा, एक इंच आलं, मीठ, कोथिंबीर, एक कप बेसन, पाव चमचा हळद, अर्धा चमचा लाल मिरची पावडर, एक चिमूट खायचा सोडा, तेल.

कृती - प्रथम चार कच्ची केळी कुकरमध्ये तीन ते चार शिट्या काढून, कुस्करून घ्या. एका कढईत तेल घालून, मोहरी, हिंग, कडीपत्त्याची फोडणी करा. नंतर त्यात हळद, आले, मिरची खडो आणि कुस्करलेलं केळं घाला. आता त्यात मीठ घालून ते वाफवून घ्या. कोथिंबीर घाला आणि तयार भाजी थंड होऊ द्या. दुसऱ्या एका भांड्यात बेसन, मीठ, हळद, तिखट आणि सोडा घाला. थोडं पाणी घालून भज्यासारखं पीठ तयार करा. तयार भाजीची गोळे करा आणि पिठात घोळवून तेलात फ्राय करून घ्या. वडे झाले की हिरवी चटणी आणि टोमॅटो सॉस बरोबर सर्व् करा.

मुलतानी मिट्टी किंवा मुलतानी माती

भारतात शेकडो वर्षांपासून त्वचेच्या सौंदर्यासाठी आणि निरोगीपणासाठी वापरली जात आहे. जेव्हा कॉस्मेटिक्स बाजारात नव्हतीच, तेव्हापासून भारतीय महिला आपल्या त्वचेसाठी ही माती वापरत आल्या आहेत. बाजारातील महागडी आणि काहीवेळा त्वचेला अपाय होऊ शकणारी क्रीम्स किंवा पॅक वापरण्यापेक्षा ही माती निरीक्षणे त्वचेसाठी वापरता येते आणि महागड्या कॉस्मेटिक्सच्या तुलनेत ती स्वस्त असतेच; पण त्यापासून कोणताही अपाय होण्याचा धोका नसतो.

सुंदर त्वचेसाठी मुलतानी माती

तेल व त्वचेवरील मृत पेशी हटवतात. त्वचेला लाली येत असेल, तर ती कमी करण्यासाठी आणि व्रण कमी करण्यासाठी तसेच त्वचेला शांत आणि सूडिंग इफेक्ट देण्यासाठीही ही माती अतिशय उपयुक्त ठरते. तसेच त्वचेवर पिग्मेंटेशन होत नाही आणि त्वचा टॅन होण्यापासूनही सुटका होते.

या मातीपासून घरच्या घरीच फेसपॅक बनवून ते वापरता येतात. त्वचा तेलकट असेल तर मुलतानी माती, गुलाबपाणी आणि चिमूटभर हळद घालून त्याची पातळ पेस्ट करावी आणि चेहरा व मानेवर लावावी. डोळ्याभोवती लावू नये. हा पॅक वाळू द्यावा व नंतर

पाण्याचे तोंड स्वच्छ धुवावे. पॅक लावल्यानंतर जास्त बोलू नये अथवा चेहऱ्याची जास्त हालचालही करू नये.

पिंपलचे डाग त्वचेवर असतील तर मातीत ताज्या टोमॅटोचा रस, चिमूटभर चंदन पावडर आणि चिमूटभर हळद घालून पेस्ट बनवावी आणि ती चेहऱ्यावर लावावी. डोळ्याखालची काळी वर्तुळे जाण्यासाठी माती, दही आणि पुदीन्याच्या पानाच्या पेस्टसह कालवावी आणि लावावी. हा पॅक अर्धा तास चेहऱ्यावर ठेवून नंतर कोमट पाण्याने तोंड धुवावे.

विशेष म्हणजे त्वचेला कोणताही विकार नसेल आणि त्वचा चांगलीच

असेल तरी ती अधिक चांगली, मऊ तसेच चमकदार होण्यासाठी या मातीचा लेप थोड्याशा तेलासह चेहऱ्यावर लावावा.

ही माती ओळखायची कशी, असा एक प्रश्न येतो. मात्र, ती वास आणि रंगावरून सहज ओळखता येते. मातीचा रंग फिकट पिळसर असतो, तर वास ताज्या चिखलासारखा असतो. या मातीपासून बनविलेले पॅक बाजारात मिळतात, मात्र शक्यतो मातीच विकत आणून वात्रिशप्रमाणे आवश्यकतेनुसार मिश्रण करून केलेले पॅक स्वस्त पडतात. तसेच त्यापासून अपाय होण्याची भीतीही राहत नाही.

नॉर्मल त्वचा असेल तर मातीत दुध आणि बदामाची थोडी पूड घालून पॅक करावा आणि चेहऱ्यावर लावावा. पुटकुळ्या येत असतील, तर त्या जाण्यासाठी या मातीत कडुनिंब आणि कापूर घालून गुलाबपाणी घालावे व ते मिश्रण त्वचेवर लावावे. हे मिश्रण आठवड्यातून एकदाच लावावे.

आपल्यासाठी योग्य डायट प्लान

लंच : दुपारी दीडच्या सुमारास व्रण-भात, भाजी-पोळी, कोशिंबीर दही किंवा ताक घ्यावे.

नून रनॅक्स : मिल्क शेक, मूठभर रोस्टेड चणे किंवा दाणे, मुरमुरे, स्नाऊटेड धान्य घेता येईल.

डिनर : आठ वाजता रात्रीचे जेवण करत त्यात चिकन, मटण, पनीर, डाळ, भाज्या, सॅलड, दही किंवा ताक सामील करता येईल.

पूर्ण डायटमध्ये सकाळी आणि रात्रीच्या जेवणात फुलके दोन सुमारास अंडं, फ्रेंच टोस्ट, अंडं-टोस्ट, व्हेज सूप, लहान सॅंडविच, धिरडं, मिनी व्हेज पराठा किंवा १ वाटी फ्रूट चाट घेणे योग्य ठरेल.

दिवसभरात कामाच्या भानगडीत महिला आपल्या आरोग्याकडे दुर्लक्ष करतात. अनेक लोक योग, व्यायाम किंवा वॉक करत असल्यातरी एवढं पुरेसे नाही. आपल्याला योग्य आहाराची गरज देखील आहे. आहार योग्य नसल्यास शरीरात पोषक तत्वांची कमी राहते, ज्यामुळे आजाराला आमंत्रण मिळतं. अशात वर्किंग वूमन असो वा हाऊस वाइफ परफेक्ट डायट आपल्याला एनर्जी प्रदान करेल.

ब्रेकफास्ट: सकाळी आठच्या सुमारास नाश्ता करावा. ब्रेकफास्टमध्ये सांजा, ऑम्लेट, कॉर्न फ्लेक्स, ओट्स, म्यूसली यातून आपल्या आवडीप्रमाणे पदार्थ निवडणे योग्य ठरेल.

मिड-मॉर्निंग: अकरा वाजताच्या सुमारास अंडं, फ्रेंच टोस्ट, अंडं-टोस्ट, व्हेज सूप, लहान सॅंडविच, धिरडं, मिनी व्हेज पराठा किंवा १ वाटी फ्रूट चाट घेणे योग्य ठरेल.

आणि तेही मल्टीग्रेनेने तयार केलेल्या असल्यास उत्तम. आपण भाज्या, डाळ आणि सॅलड भरपूर प्रमाणात खाऊ शकतात.

हे देखील लक्षात ठेवा

- आहारात पोषक तत्त्व जसे व्हिटॅमिन्स, झिंक, प्रोटीन, कॅल्शियम इतर सामील करावे. स्वतःला हायड्रेट ठेवण्यासाठी दिवसात १० ग्लास पाणी पिण्याची सवय असावी. आहारात लिंबू पाणी, नारळ पाणी, ग्रीन टी, ज्यूस सामील करावे.
- मधे चहा-कॉफी घेण्याची सवय असल्यास त्याचे प्रमाण कमी असावे, तसेच त्यात साखरेचे प्रमाणदेखील कमी असावे.
- तसेच ब्रेकफास्ट सोडून कधीच एनर्जी फिल करू शकणार नाही म्हणून कितीही व्यस्त असला तरी नाश्ता करणे गरजेचे आहे.

कमी रक्तदाबाला ‘हायपोटेन्शन’ सुद्धा संबोधले जाते. जेव्हा रक्तदाबाचे मापन करणाऱ्या मशीनमध्ये ९०/६० एमएमएचजी किंवा त्यापेक्षाही कमी रक्ताचे निदान होते, त्यास ‘हायपोटेन्शन’ मानले जाते. अशा परिस्थितीत व्यक्तीच्या रक्तदाबाचे प्रमाण फार कमी झालेले असते. तेव्हा चक्कर येणे, थकवा जाणवणे, मळमळणे, श्वास घेण्यास अडथळे निर्माण होणे, त्वचा तेलकट होणे यांसारखी लक्षणे समोर येतात.

कमी रक्तदाब नियंत्रणात आणण्यासाठी एक घरगुती साधा उपाय

आल्याचे सेवन

‘हायपोटेन्शन’साठी लाभदायक

- आल्याचे सेवन आरोग्यासाठी लाभदायक ठरते. आल्यामध्ये अँप्टी इंप्लेमेट्री, अँप्टी बॅक्टेरियल, अँप्टी ऑक्सिडेंटशिवाय आणखीही काही पोषक तत्त्व असतात.
- आल्यामधील या पोषक तत्त्वांमुळे सूज कमी करण्यास तसेच सर्दी-खोकला कमी करण्यास फायदेशीर ठरते.
- सकाळी उठल्यावर रिकाम्यापोटी आल्याचे पाणी प्यायल्याने रक्तदाब नियंत्रणात राहण्यास मदत होते.
- आल्याचे पाणी प्यायल्याने रोगप्रतिकार शक्तीही चांगली होती. पित्त झाल्यासही आल्याचे पाणी प्यायल्याने आराम मिळतो.

मिठाचे पाणी

‘हायपोटेन्शन’साठी लाभदायक

मिठाचे पाणी प्यायल्याने रक्तदाब नियंत्रणात राहण्यास मदत होते. पण मिठाचे प्रमाण नेमके किती असावे, यासाठी डॉक्टरांचा सल्ला घ्या.

मिठामध्ये सोडियमचे गुण असल्यामुळे रक्तदाब वाढण्यास मदत होते.

एक ग्लास पाण्यात अर्धा चमचा मीठ एकत्र करून प्यायल्याने रक्तदाब नियंत्रणात राहण्यास मदत होते. पण मीठ शरीराला तेवढाच घातक पदार्थ आहे. म्हणून एकदा डॉक्टरांचा सल्ला घ्या.

लहान मुलांच्या नाकातून रक्तस्राव होत असेल तर ‘हे’ करा

उन्हातून आल्यावर काही लहान मुलांमध्ये नाकातून रक्तस्राव होतो. याला घोळणा फुटणे असे म्हणतात. यात नाकाच्या पुढच्या भागातल्या नाजूक रक्तवाहिन्या (केशवाहिन्यांचे जाळे) उघाटने फुगून फुटतात व रक्त येते. काही वेळा अतिरिक्त दाब किंवा रक्ताच्या कर्करोगात पण घोळणा फुटतो. म्हणून वारंवार असा त्रास होत असल्यास तज्ज्ञास दाखवावे.

प्रथमोपचार

रक्तस्राव सुरू असताना जास्त हालचाल न करता बसून राहावे. डोके पुढे झुकलेले ठेवावे. म्हणजे रक्त मिळले जाणार नाही. अँड्रॅनॅलिन स्प्रे उपलब्ध असल्यास नाकात एकदा फवारा मारावा. याने रक्तवाहिन्या आकसून रक्तस्राव थांबतो.

वाटल्यास ५ मिनिटांनी परत एकदा मारावा. मात्र अतिरिक्त दाबाच्या रुग्णांना हा उपचार करू नये.

नाकाचा पुढचा भाग हाताच्या बोटांने २-५

मिनिटे दाबून धरावा. याने रक्तवाहिन्यातून रक्त येणे बंद होते. नाकाला व गालांना थंडगार पाणी किंवा बर्फ लावल्याने रक्तवाहिन्या आकुंचन पावून रक्तस्राव थांबायला मदत होते. रक्तस्राव थांबल्यावर उशी घेऊन उताणे निजून राहावे.

कारणे

- नाकाला जखम होणे
- कष्टाचं काम
- उच्च रक्तदाब
- उंचीवरच्या प्रदेशात जाणे
- नाक फार जोरानं शिंकरणे

नाकातून रक्त आल्यास काय करावे

- खाली बसावे
- थोडेसे पुढे झुकावे म्हणजे रक्त हे आपल्या घशात जाणार नाही
- थंड, ओला कपडा आपल्या नाकाखाली धरावा म्हणजे आपल्या नाकातील रक्तवाहिन्या आकुंचित होऊन रक्तस्राव थांबेल.
- रक्त हे एकाच नाकपुडीतून येत असेल तर, त्या नाकपुडीच्या वरच्या भागात घट्ट दाबून धरावे.
- दोन्ही नाकपुड्यातून रक्त येत असेल तर, आपल्या नाकपुड्या किमान दहा मिनिटे दाबून धरायल्या.
- तरीही रक्तस्राव चालूच राहिल्यास, आणखी दहा मिनिटे दाब द्यावा.
- रक्तस्राव हा नाकाला थेट झालेल्या जखमेमुळं झाला असेल तर, केवळ हलकाच दाब द्यावा.
- जोरदार रक्तस्राव चालूच राहिल्यास किंवा नाकातून वारंवार चालू राहिल्यास, एखाद्या डॉक्टरांचा सल्ला घ्या.

आजमावून प्या जास्वंदीचा चहा

जास्वंदीच्या फुलाचे महत्त्व आपल्याकडे मोठे आहे. गणपती बाप्नाचे हे फूल आवडते आहेच, पण त्याशिवाय हे फूल उत्तम औषधी म्हणूनही वापरले जात असते. जास्वंदीची फुले आणि पाने खोबरेल तेलामध्ये कढवून हे तेल केसांना लावल्याने अकाली पांढरे झालेले केस पुनश्च काळे होतात, तसेच केसगळती थांबून केसांची चांगली वाढ होते. जास्वंदीची फुले वापरून बनवलेला चहा किंवा काढा देखील आरोग्याच्या दृष्टीने अतिशय उत्तम समजला जातो. जास्वंदीची फुले भारतामध्ये बहुतेक ठिकाणी सहज उपलब्ध असून, हा चहामध्ये अनेक पौष्टिक तत्त्वे असून, यामध्ये कॅफीनचे प्रमाण नगण्य असते. या चहाच्या सेवनामुळे उच्च रक्तदाब नियंत्रणात राहून कोलेस्टेरॉलचे प्रमाणही नियंत्रणात राहते. या चहाने शरीराची रोगप्रतिकारशक्ती वाढत असून, चयापचय शक्तीदेखील सुधारते. ‘हिब्रिकस टी’ किंवा जास्वंदीचा चहा बनवण्यासाठी जास्वंदीच्या फुलांचा वापर केला जात असून, या चहाला फुलांप्रमाणेच लाल रंग येतो. या चहाची चव काहीशी आंबटसर असून, हा चहा गरम किंवा गार पिता येतो. या चहामध्ये अँटी ऑक्सिडंट्स आणि ‘क’ जीवनसत्त्व मोठ्या प्रमाणावर आहे. या चहामध्ये लोहाची मात्रा ही मुबलक असून कॅफीनचे प्रमाण अतिशय कमी असल्याने फिटनेस शौकिनांसाठी या चहाचे सेवन लाभदायक ठरते. यामध्ये पोर्टशियम आणि ‘अ’ जीवनसत्त्वही आहे. या कारणास्तव या चहाचे

त्याशिवाय हा चहा घरी तयार करण्यासाठी दोन कप ताजी जास्वंदीची फुले किंवा अर्धा कप वाळवलेल्या जास्वंदीच्या फुलांची पावडर, आठ कप पाणी, पाव कप मध, तीन मोठे चमचे लिंबाचा रस इतक्या साहित्याची गरज आहे. जर चहा बनवण्यासाठी ताजी फुले वापरली जाणार असतील, तर या फुलांमधील तुरा काढून टाकावा.

त्यांतर ही फुले धुवून घेऊन आठ कप पाण्यामध्ये घालून हे पाणी उकळ्यावे. पाण्याला उकळी आल्यानंतर गॅस बंद करून पाण्याच्या भांड्यावर झाकण ठेवावे. हे झाकण पंधरा मिनिटे राहू द्यावे. त्यानंतर या पाण्यामध्ये लिंबाचा रस आणि मध घालून चांगले मिसळ्यावे आणि मग हा चहा गाळून घ्यावा. हा चहा गरम किंवा थंड करून पिण्यास द्यावा. या चहाचे सेवन गर्भवती महिला, कर्करोगाचे उपचार घेणारे रुग्ण, कमी रक्तदाब असणाऱ्या व्यक्तींनी कमी प्रमाणात करावे.

कम्फर्ट व्हर्सेस फॅशन, दोन्ही कसे मिळवाल?

‘आरामदायीपणा सर्वात महत्त्वाचा’ हे सर्व्वत आहे, परंतु जेव्हा स्त्रियांच्या फॅशनचा विषय येतो, तेव्हा एखादी गोष्ट निवडताना केवळ या एकाच गोष्टीचा विचार करून चालत नाही. गेल्या अनेक वर्षांपासून अंथेलअरचा ट्रेंड वाढत असताना, स्त्रिया दोन्ही गोष्टी मिळवून देण्याची १०० टक्के शक्यता असल्याचे सिद्ध करत फॅशनविरुद्ध कम्फर्ट असे वादविवादाचे अनेक मार्ग शोधत आहेत. जेव्हा त्या आरामदायी हा शब्द ऐकतात तेव्हा, त्यामध्ये लेगिंग्ज आणि घाघम नेहमीच प्रथम गोष्टी असतात, परंतु जेव्हा फॅशनचा विषय येतो, तेव्हा, फॅशनचे समर्थक निःसंशयपणे अधिक सर्जनशील होतात.

आपण २१ व्या शतकात वास्तव्य करत आहोत, जेथे स्त्रिया सतत समाजात मिसळत असतात, वैयक्तिक आणि व्यावसायिक जीवनशैली आहेत आणि ही वेळ आपण आपल्या कपड्यांसह अधिक आरामदायक आणि फॅशनेबल निवड करण्याची. चांगली बातमी अशी आहे की, अलीकडच्या काळात लाऊंजवेअर खूप वर्षांनी आले आहेत. केवळ त्यामध्ये भरपूर पर्याय म्हणून नाहीत तर ते सैल, आरामदायी असे कपडे खरोखरच ट्रेंडमध्ये आहेत. आता आपल्या मैत्रिणींसह दिवसातून जास्तीत जास्त वेळा बाहेर फिरायला जाऊ शकता, तुम्ही आरामदायी वाटू शकेल ते ही विशेष काही न बदलता. जर आपण त्यांना ‘जॉगर्स’ म्हटले तर, तुम्ही त्यांना धावपट्टीवर स्वेटपॅन्ट्स म्हणून देखील घालू शकता. आपण ट्रेसिंगच्या सुवर्णयुगात राहत आहोत - एका आळशी मुलाचे फॅशन स्वर्ग. म्हणून, व्हिस्कोस त्याच्या गुणधर्मांसह उच्च श्वासोच्छ्वास, संपूर्ण जैव-विकृती आणि पर्यावरण अनुकूल अशा श्रेणीतील पसंतीची निवड ठरली आहे. व्हिस्कोसपासून बनवलेल्या कपड्यांचे हे सॉफ्ट टेक्स्चर आहे, ज्यामुळे त्यांना सहजपणे पोशाख करणे सोपे होते आणि आपल्याला पाहिजे असलेल्या शैलीत वापरणे सोपे होते. फॅब्रिकची प्लुएडीटी शरीरावर ड्रेप करण्यास अधिक मदत करते, त्यामुळे फॅब्रिक अंगावर चमकण्यास मदत होते. कपड्यांसह लेअरिंग अत्यंत सोपे आहे, कारण याचा पोत कपड्याचा गोळा होऊ देत नाही. हे कोणत्याही फॅशननिस्टांसाठी असणे आवश्यक आहे. उज्ज्वल रंग आणि पेस्टल्स रंग ट्रेन्डमध्ये आहेत, त्यामुळे फॅब्रिकची रंगीत होणारी क्षमता आकर्षक बनवते.

थकवा दूर करण्यासाठी वापरा ग्रीन टी फेसपॅक

चेहऱ्यावर चमक आणण्यासाठी घरगुती फेसपॅक सर्वोत्तम ठरतो. जेव्हा स्कीन थकलेली किंवा डल वाटत असेल तेव्हा तांदूळ आणि ग्रीन टीचा घरी तयार केलेला फेसपॅक स्किनला रिलॅक्स होण्यास मदत करेल. बघू कसा तयार करावचा हा पॅक...

- ◆ **सामग्री** : लिंबू, ग्रीन टी, २-३ थेंब पेपरमिंट किंवा टी ट्री तेल.
- ◆ **कृती** : एका वाडग्यात २ चमचे तांदळाचे पीठ घेऊन त्यात १/४ चमचा लिंबाचा रस मिसळा. त्यात ताजी ग्रीन टी मिसळा. क्रीमसारखं होईपर्यंत मिसळत राहा. आता या पॅकमध्ये ३ ते ४ थेंब पेपरमिंट किंवा टी ट्री तेलाचे मिसळा.
- ◆ **लावण्याचा विधी** : आपला चेहरा कोमट पाण्याने धुऊन घ्या. मग चेहरा आणि मानेवर पॅक लावा. २० मिनिटानंतर पॅक धुऊन टाका. चेहरा पुसून मॉइश्चरायझर लावा.

जिरे आरोग्यासाठी लाभदायक

जिरे एक मसल्यातील पदार्थ आहे. जेवणाला रुचकर चव आणण्यात जिऱ्याचा वाटा मोठा असतो. जिरे केवळ खाण्यासाठी मर्यादित नाही, तर आपल्याला आरोग्यासाठी खूप फायदेशीर आहे. जिऱ्याचा उपयोग औषध म्हणून केला जात आहे. जिऱ्यामध्ये लोह, मॅग्नेशियम, कॅल्शियम, फायबर, झिंक आदींची जास्त मात्रा असते. मेक्सिको, भारत, नार्थ अमेरिका या देशांत जिऱ्याचा जास्त वापर केला जातो. शरीरातील अनावश्यक चरबी बाहेर काढण्यास जिरे मदत करते. तसेच जिरेपूड खाल्ल्यानंतर एक तास काहीही खाऊ नका.

- दहात भाजलेल्या जिऱ्याचे चूर्ण घालून खाल्ल्यास डायरियावर आराम मिळतो.
- जिऱ्यात लिंबाचा रस आणि मीठ घाला. त्यामुळे उलटीसारखे वाटणे, मळमळणे यावर आराम मिळेल.
- जिऱ्यात थोडे व्हिनेगर घालून खाल्ल्यास उचकी बंद होते.
- जिऱ्यात गूळ घालून त्याच्या गोळ्या बनवा. त्या मलेरियावर लाभदायी ठरतात.
- एक चिमूटभर कच्चे जिरे खाल्ल्याने ऑसिडीटीपासून सुटका होते.
- मधुमेह नियंत्रित ठेवण्यासाठी एक छोटा चमचा जिरे दिवसातून दोनदा पाण्यासोबत घ्या. नक्कीच फायदा होईल.

या कारणांमुळे लीक होतो फोनमधील डेटा, या चुका टाळाच

आजकाल डेटा लीकच्या घटना वारंवार ऐकण्यात येत असतात. अनेक प्रकारे डेटा लीक होत आहे. कधी फेसबुकचा डेटा लीक होतो, तर कधी कोणत्याही शॉपिंग साइटचा. एवढेच नाही, तर तुमच्या स्मार्टफोनचा खासगी डेटा जसे की फोटो, व्हिडीओ किंवा कोणतीही गोपनीय फाइलही लीक होऊ शकते. याचा सर्वात मोठा दुष्परिणाम म्हणजे डेटा लीक झाल्यानंतर तुमची वैयक्तिक माहिती आणि ई-मेल आयडी, पारसवर्ड, मोबाइल नंबर इत्यादी हॅकर्सपर्यंत पोहोचतात. नंतर हॅकर्स फोरमसारख्या डाक वेबवर डेटा विकला जातो किंवा याच्या मदतीने वैयक्तिक ब्लॉकमेलही करता येते. तुम्हीही अँड्रॉइड स्मार्टफोन वापरत असाल तर तुमचा डेटा सुरक्षित ठेवण्यासाठी तुम्ही काही महत्वाच्या गोष्टींची काळजी घेतली पाहिजे, जेणेकरून भविष्यात तुम्हाला कोणतीही अप्रिय घटना टाळा येईल. चला जाणून घेऊया.

डेटा लीक टाळण्यासाठी या पद्धती फॉलो करा

तुमच्या स्मार्टफोनला डेटा लीकपासून वाचवण्याचा सर्वात सोपा आणि महत्त्वाचा मार्ग म्हणजे तुमचा फोन लॉक ठेवणे. यासोबतच ऑपॅलॉकच्या मदतीने फोनमधील ऑप्स विशेषतः गॅलरी आणि फाइल मॅनेजर सुरक्षित ठेवा. ऑप फक्त गूगल प्ले स्टोरवरून इन्स्टॉल करा. तसेच ऑप स्थापित करण्यापूर्वी त्याचे रेटिंग आणि रिव्यू नक्की वाचा.

थर्ड पार्टी ऑप्स वापरणे टाळा. बऱ्याच वेळा या ऑप्समध्ये स्मायवेअर आणि मालवेअर असतात, जे तुमचा फोन स्कॅन करत राहतात आणि तुमची वैयक्तिक माहिती हॅकर्सपर्यंत

बँकॉक बनतेय गांजा तस्करीचे केंद्र, ५६ कोटींचा गांजा विमानतळावरून जप्त

■**मुंबई** : बँकॉक गांजा तस्करीचे केंद्र बनत असून सीमाशुल्क विभागाने छत्रपती शिवाजी महाराज आंतरराष्ट्रीय विमानतळावर नुकतीच केलेल्या कारवाईत ५६ किलो गांजा जप्त केला. या कारवाईत पाच आरोपींविरोधात अमली पदार्थ प्रतिबंधक कायद्याअंतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात आला. जप्त करण्यात आलेल्या हायड्रोपोनिक गांजाची किंमत ५६ कोटी रुपये आहे. बँकॉकहून गांजा प्रमाणात हायड्रोपोनिक मोट्या तस्करी करण्यात येत असून गेल्या महिन्याभरात मुंबई विमानतळावरून ७० कोटी रुपयांहून अधिक किमतीचा गांजा जप्त करण्यात आला

आहे.

बँकॉकहून मोट्या प्रमाणात अमली पदार्थांची तस्करी होणार असल्याची माहिती सीमाशुल्क विभागाला मिळाली होती. त्या माहितीच्या आधारे सीमाशुल्क विभागाने मुंबई विमानतळावर सापळा रचला. मिळालेल्या माहितीनुसार पाच संशयीत प्रवासी सीमाशुल्क विभागाच्या अधिकाऱ्यांना सापडले. त्यांच्या सामानाची तपासणी करण्यात आली. याचदरम्यान पाच

दक्षिण अमेरिकी खंडातील देशांमध्ये मोट्या प्रमाणात या गांजाची निर्मिती केली जाते. त्यानंतर विविध मार्गांनी जगभरात त्याचे वितरण करण्यात येते. गेल्या काही महिन्यांपासून बँकॉकमार्गे मोट्या प्रमाणात गांजाची तस्करी केली जात असल्याचे दिसून आले आहे. भारतातून थायलंडमध्ये मोट्या प्रमाणात पर्यटकांचे जाणे-येणे असते. या मार्गावर मोट्या प्रमाणात विमानांची ये-जा सुरू असते. त्यामुळे बँकॉकमार्गे भारतात गांजाची तस्करी होत आहे. गेल्या महिन्याभरातून बँकॉकमधून आलेला ७० कोटी रुपयांहून अधिक रकमेच्या गांजा जप्त करण्यात आला आहे. या तस्करीत भारतीय तस्करांचा सहभाग असल्याची प्राथमिक माहिती मिळाली आहे.

संशयीत प्रवाशांना अधिकाऱ्यांनी चौकशीसाठी ताब्यात घेतले. तपासणीदरम्यान त्यांच्या बँकेत ५६ किलो २६० ग्रॅम वजनाचा उच्च प्रतीचा हायड्रोपोनिक गांजाचा सापडला. आंतरराष्ट्रीय बाजारात या गांजाची किंमत ५६ कोटी २६ लाख रुपये इतकी आहे. आरोपींनी हिरव्या रंगाच्या प्लास्टिक पिशव्यांमध्ये गांजा लपवला होता. आरोपींनी त्यांच्या बॅगेमध्ये विशिष्ट कप्पा तयार केला

होता. त्यात गांजा लपवण्यात आला होता. पाचही प्रवाशांना विमानतळावरून बाहेर पडल्यानंतर एका हॉटेलमध्ये राहण्यास सांगितले होते. तेथे एक व्यक्ती संपर्क साधून त्यांच्याकडून गांजा घेणार होता. आरोपींना बँकॉक ते मुंबई प्रवासासाठी विमानाचे तिकिट आणि काही रक्कम कमिशन देण्याचे ठरले होते. पण त्यापूर्वीच त्यांना अटक झाली.

त्यांच्याविरोधात अमली पदार्थ प्रतिबंधक कायद्याअंतर्गत गुन्हा दाखल

करण्यात आला आहे. आरोपींना न्यायालयापुढे हजर करण्यात आले. न्यायालयाने त्यांना न्यायालयीन कोठडी सुनावली.

क्लीन अप मार्शल संस्थेलाच दंड

■**मुंबई** : कामात कुचराई केल्याबद्दल ‘क्लीन अप मार्शल’ संस्थेला मुंबई महापालिकेने दंड ठोठावला. अतिरिक्त आयुक्त अश्विनी जोशी यांनी पालिका मुख्यालयात क्लीन अप मार्शल संस्थांची झाडाझडती घेतली. १२ पैकी सात कंत्राटदारांना दंड लावण्यात आला असून एकूण सुमारे ६५ लाख रुपये वसूल करण्यात येईल.

एरव्ही रस्त्यावर कचरा टाकणाऱ्या मुंबईकरांकडून दंड वसूल करणाऱ्या क्लीन अप मार्शलनाच पालिका प्रशासनाने दंड ठोठावला आहे. कामात कुचराई केल्याबद्दल क्लीन अप मार्शल संस्थांकडून मुंबई महापालिकेने दंड लावला आहे. अतिरिक्त आयुक्त अश्विनी जोशी यांनी पालिका मुख्यालयात गुरुवारी क्लीन अप मार्शल संस्थांची झाडाझडती घेतली. कामात कसूर करणाऱ्या क्लीन अप मार्शल संस्थांनाकडूनच पालिकेने दंड आकारण्यास सुरुवात केली आहे. बारापैकी सात कंत्राटदारांना दंड लावण्यात आला असून एकूण सुमारे ६५ लाख रुपये वसूल करण्यात येणार आहेत.

रस्त्यावर कचरा टाकणारे, शुंकराणे, अस्वच्छता पसरवणाऱ्यांवर दंडात्मक कारवाई करण्यासाठी पालिकेने क्लीन अप मार्शलची नेमणूक करण्यात आली आहे. या क्लीन अप मार्शलच्या कामगिरीबाबत एक आढावा बैठक पालिका मुख्यालयात गुरुवारी झाली. मुंबई महानगरपालिकेचा घनकचरा व्यवस्थापन विभाग आणि ‘स्वच्छ मुंबई अभियाना’ अंतर्गत मुंबईत स्वच्छतेसाठी नेमण्यात आलेल्या क्लीन अप मार्शलच्या संस्थांचे प्रतिनिधी यांची बैठक झाली. त्यावेळी अतिरिक्त महानगरपालिका आयुक्त (शहर) डॉ. अश्विनी जोशी यांनी क्लीन अप मार्शल कंत्राटदाराची झाडाझडती घेतली. या बैठकीला घनकचरा व्यवस्थापन संस्थांना उप आयुक्त (घनकचरा व्यवस्थापन) किरण दिघावकर यांच्यासह संबंधित अधिकारी

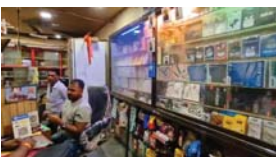
कोणत्या कंत्राटदाराकडून किती दंड

दरम्यान, कामकाजात कसूर केल्याप्रकरणी लालबाग परळचा भाग असलेल्या एफ दक्षिण विभागात कार्यरत संस्थेकडून ३१ लाख ३४ हजार रुपये, बोरिवलीच्या आर मध्य विभागातील संस्थेकडून १६ लाख ३ हजार रुपये, तर, कांदिवलीच्या आर दक्षिण विभागातील संस्थेकडून १२ लाख ७० हजार रुपयांचा दंड वसूल करण्यात यावा, असे आदेशही डॉ. जोशी यांनी आढावा घेतल्यानंतर दिले आहेत.

उपस्थित होते. मुंबईतील सार्वजनिक स्वच्छतेबाबत कोणत्याही प्रकारची हलगर्जी खपवून घेतली जाणार नाही. स्वच्छतेसंदर्भात कारवाईसाठी नेमलेल्या क्लीन अप मार्शल यांना अधिक सक्रिय करावे. प्रशासकीय विभाग (वॉर्ड) निहाय प्रत्येकी ३० क्लीन अप मार्शलची नियुक्ती केली असताना काही ठिकाणी त्यापेक्षा कमी संख्येने मार्शल कार्यरत असल्याचे निदर्शनास येत आहे. परिणामी, उपद्रव करणाऱ्यांविरोधात कारवाईचे प्रमाणही कमी झाले आहे. त्यामुळे, क्लीन अप मार्शलच्या संस्थांनी तातडीने प्रत्येक विभागात मंजूर ३० क्लीन मार्शल नियुक्त करावेत आणि अस्वच्छतेस कारणीभूत ठरणाऱ्यांविरोधात कठोर कारवाई करावी. तसेच ज्या संस्थांविरोधात तक्रारी आहेत. त्यांच्यावरदेखील त्वरित कारवाई करावी, असे आदेश डॉ. जोशी यांनी दिले आहेत. नागरिकांकडून साडे चार कोटी दंड वसूल मागील ११ महिन्यांच्या कालावधीमध्ये क्लीन अप मार्शलनी १ लाख ४० हजार ५८४ नागरिकांकडून ४ कोटी ५४ लाख ५१ हजार ४१२ रुपयांचा दंड वसूल केला आहे. मात्र काही विभागांमध्ये क्लीन अप मार्शलची कारवाई अजिबातच दिसत नाही. त्यामुळे सार्वजनिक स्वच्छतेचे नियम मोडणाऱ्यांवर होणाऱ्या दंडात्मक कारवाईच्या संख्येत वाढ करावी, असे सक्त निर्देश अतिरिक्त महानगरपालिका आयुक्त डॉ. अश्विनी जोशी यांनी दिले आहेत.

उल्हासनगरात चोरट्याचा ‘नग्न’ प्रताप

■**उल्हासनगर** : तपासाच बचावासाठी चोरटे चोरीच्या वेगवेगळ्या क्लृप्त्या वापरतात. उल्हासनगरात मात्र एका चोरट्याने नग्न होत चोरी केल्याचा धक्कादायक प्रकार समोर आला आहे. उल्हासनगर कॅम्प पाच भागात गायकवाडपाडा परिसरात एका मोबाईल दुकानात झालेली ही चोरी सध्या चचेचा विषय ठरली आहे. हा नग्न चोरीचा प्रकार सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यात कैद झाली आहे. उल्हासनगर कॅम्प पाचभागात गायकवाड पाडा भागात असलेल्या ‘ओम साई राम कम्युनिकेशन’ या मोबाईल दुकानात चोरट्याचा भिंतीत भगदाड पाडत त्यातून दुकानात प्रवेश केला. यावेळी चोरट्याने मोबाईल, ब्ल्यूटूथ उपकरणे तसेच रोख रक्कम लंपास केली. ही चोरी सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यात कैद झाली. या प्रकरणाचे सीसीटीव्ही चित्रण समोर आल्यानंतर धक्कादायक

बाब समोर आली. या चोरट्याने नग्न होत दुकानात प्रवेश केला. त्याच्या अंगावर एकही कपडा नसल्याने दुकानमालक चक्रावले. या चोरट्याने तोंडावर कपडा टाकला असला तरी हा चोरटा पूर्ण नग्न अवस्थेत असून, अत्यंत सहजतेने चोरी करताना दिसतो आहे. चोरीसाठी नग्न येण्यामागे त्याचे काही विशेष कारण होते की ओळखता येऊ नये म्हणून त्याने असा प्रकार केला याबाबत आता पोलीस तपास करत आहेत. घटनेची माहिती मिळताच पोलीसांनी गुन्हा दाखल केला असून, चोरट्याचा शोध सुरू केला आहे. सीसीटीव्ही चित्रणाच्या मदतीने आरोपीची ओळख पटवण्याचे काम सुरू आहे.

आरटीई प्रवेश प्रक्रियेसाठी पाच हजारहून अधिक विद्यार्थ्यांची निवड

■**मुंबई** : आरटीईअंतर्गत होणाऱ्या २५ टक्के प्रवेश प्रक्रियेसाठी मुंबईतून पाच हजारहून अधिक विद्यार्थ्यांची निवड झाली आहे. निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांचा प्रवेश २८ फेब्रुवारीपर्यंत निश्चित करावा, असे आवाहन जिल्हा परिषद प्राथमिक शिक्षण विभागाकडून करण्यात आले आहे.

२०२५-२६ या शैक्षणिक वर्षासाठी १४ जानेवारीपासून आरटीई प्रवेश प्रक्रियेला सुरुवात झाली. हे प्रवेश अर्ज भरण्यासाठी सुरुवातीला २७ जानेवारीपर्यंत मुदत देण्यात आली होती. त्यानंतर प्रवेश अर्ज स्वीकारण्याची मुदत २ फेब्रुवारीपर्यंत वाढविण्यात आली. त्यानुसार, पहिल्या फेरीत ५ हजार १५७ विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली. मुंबईतील एकूण ३२७ शाळा यावर्षी आरटीई प्रवेश प्रक्रियेसाठी पात्र ठरल्या आहेत. या शाळांमध्ये एकूण ६ हजार ५३ जागा आहेत. पुढील फेऱ्यांमध्ये उर्वरित जागांचे वाटप करण्यात येईल, असे

आश्वासन मुख्याध्यापक संचाचे माजी अध्यक्ष महेंद्र गणपुले यांनी दिले. तसेच विभागानुसार एकूण तीन याद्या जाहीर करण्यात येतात. पालकांनी आवश्यक कागदपत्रे सादर केल्यानंतर आणि यादीतील विद्यार्थ्यांचा प्रवेश निश्चित केल्यानंतर उर्वरित जागा पुढच्या दोन फेऱ्यांमध्ये भरल्या जातील, असेही गणपुले यांनी सांगितले. दरम्यान, १४ जानेवारी ते २ फेब्रुवारी या कालावधीत संपूर्ण मुंबईतून अंदाजे १५ हजार अर्ज प्राप्त झाले.

महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क

निवड झालेल्या बालकांच्या कागदपत्रांच्या पडताळणीसाठी तालुका आणि प्रभाग स्तरावर समिती स्थापन करण्यात आली आहे. पडताळणी समितीकडे जाताना पालकांना मुळ कागदपत्रे आणि एक छायांकित प्रत घेऊन जावे. पालक दिलेल्या तारखेस कागदपत्र पडताळणीसाठी उपस्थित राहू शकले नाहीत, तर त्यांना पुन्हा दोन संधी दिल्या जाणार आहेत. पडताळणी समितीने विद्यार्थ्यांच्या कागदपत्रांची तपासणी करून प्रमाणित केल्यानंतर संबंधित विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्याची सुविधा आरटीई संकेतस्थळावर उपलब्ध केली आहे. तसेच पडताळणी समितीने तपासणी केलेले पात्र विद्यार्थी गटशिक्षणाधिकाऱ्यांचे स्वाक्षरीपे पत्र घेऊन शाळेत जातील. शाळा स्तरावर कोणत्याही कागदपत्रांची तपासणी करण्यात येणार नाही. पालकांनी केवळ दूरधर्मीवरील संदेशावर अवलंबून न राहता आरटीई संकेतस्थळावर वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांचे अवलोकन करावे. विहित मुदतीनंतर प्रवेशासाठी शाळेत जागा रिक असल्या तरीही कोणत्याही परिस्थितीत विद्यार्थ्याला प्रवेश दिला जाणार नाही, याची सर्व पालकांनी नोंद घ्यावी. तसेच विद्यार्थ्यांनी चुकीची माहिती भरून प्रवेश निश्चित केला आणि ही बाब प्रशासनाच्या निदर्शनास आल्यास चुकीची माहिती भरून दिशाभूल केल्या प्रकरणी आरटीई २५ टक्के प्रवेश कोणत्याही टप्प्यावर रद्द करण्यात येतील.

डोंबिवलीत २३ लाखाच्या कर थकबाकीपोटी खासगी शिकवणी वर्ग, सदनिका सील

■**डोंबिवली** : कल्याण डोंबिवली पालिकेच्या मालमत्ता कर विभागाने वारंवार नोटिसा देऊनही डोंबिवलीतील चार मालमत्ता कर थकबाकीदार कर भरणा करत नव्हते. अखेर पालिकेच्या फ आणि ग प्रभागाच्या मालमत्ता कर विभागाच्या पथकाने आयुक्त डॉ. इंंदुराणी जाखड यांच्या आदेशावरून संबंधितांच्या चार मालमत्ता सील करण्यात आल्या. या थकबाकीदारांनी २३ लाख १३ हजार रुपयांची पालिकेची कराची रक्कम थकविली आहे.

या कारवाईत काही खासगी शिकवणी वर्ग, इंग्रजी शिकवणारे वर्ग, काही निवासी संकुलातील सदनिकांचा समावेश आहे. डोंबिवलीतील फ प्रभागातील श्रीजी पॅलेसमधील सदनिकाधारक ५०१

या मालमत्ताधारकाने मालमत्ता कराची एक लाख ५५ हजार रुपयांची, तसेच, ओरिएंट सोसायटीमधील सी-४०९ सदनिकाधारकाने पालिकेची मालमत्ता कराची रक्कम भरणा केलेली नाही. या दोन्ही थकबाकीदारांनी त्यांच्याकडील थकित कर रकमेचा भरणा करावा म्हणून फ प्रभागाच्या

साहाय्यक आयुक्त हेमा मुंबरकर, अधीक्षक महेश पाटील यांनी नोटिसा दिल्या होत्या. वारंवार नोटिसा देऊन, कर भरण्यासाठी या थकबाकीदारांना पुरेसा अवधी देऊनही त्यांनी मालमत्ता कराचा भरणा केला नाही. त्यामुळे साहाय्यक आयुक्त हेमा मुंबरकर, अधीक्षक महेश पाटील यांच्या पथकाने अडीच लाखाहून

अधिकची थकबाकी असणाऱ्या दोन्ही मालमत्ता सील केल्या. डोंबिवली पूर्वेतील ग प्रभाग हद्दीत मानपाडा रस्त्यावरील कस्तुरी प्लेझामध्ये शीतल अँकेडमी, सोहम क्लासेस या मालमत्ताधारकांकडे पालिकेची मालमत्ता कराची २० लाख ५८ हजार १११ रुपये इतकी थकबाकी होती. मालमत्ता कर

फ प्रभागाकडे मालमत्ता कर वसुलीसाठी १२४ कोटी ५५ लाखाचा लक्ष्यांक आहे. या प्रभागात न्यायालयीन प्रकरणे, जमीन, मालमत्ता वादात एकूण ७५ कोटी ४५ लाखाची रक्कम अडकून पडली आहे. ग प्रभागात मालमत्ता कराचा वसुली लक्ष्यांक १०६ कोटी २४ लाख आहे. या प्रभागात विविध प्रकारच्या गुंतवळ्यात पालिकेची ६८ कोटी २५ रक्कम अडकून पडली आहे.

शेलार नाका येथे हद्दपार केलेल्या तरुणाची सुरा घेऊन दहशत

■**डोंबिवली** : ठाणे जिल्ह्यातून हद्दपार करण्यात आलेल्या डोंबिवलीतील एका तरुणाने हातात सुरा घेऊन डोंबिवली पूर्वेतील शेलारनाका भागात मुळ्य वर्दळीच्या रस्त्यावर दहशत निर्माण केली. या दहशतीने नागरिक सैरावैरा पळू लागले. वाहन चालकांनी भीतीपोटी वाहने जागोजागी थांबविल्याने शेलार नाका भागात वाहतूक कोडी झाली. टिळकनगर पोलिसांना याबाबतची माहिती मिळताच पोलिसांनी तातडीने तपास करून या तरुणाला अटक केली. हुसेन मोहम्मद पावटे (२८) असे या तरुणाचे नाव आहे. तो शेलार कार्यालयामागील इंदिरानगर झोपडपट्टीत राहतो. हुसेनची गुन्हेगारी पार्श्वभूमी विचारात घेऊन पोलीस उपायुक्तांनी गेल्या वर्षी जुलैमध्ये हुसेनला ठाणे जिल्ह्यातील कल्याण, उल्हासनगर, अंबरनाथ, ठाणे तालुक्यातून १२ महिन्यांसाठी हद्दपार केले आहे. हुसेनने विरुध्द टिळकनगर पोलीस ठाण्यातील हवालदार देविदास गिरासे यांच्या तक्रारीवरून गुन्हा दाखल

करण्यात आला आहे. पोलीस ठाण्यातील तक्रारीत हवालदार गिरासे यांनी म्हटले आहे, हुसेन पावटे हा ठाणे जिल्ह्यातून काही तालुक्यांमधून हद्दपार असताना तो हद्दपारी आदेशाचा भंग करून डोंबिवलीत दाखल झाला होता. त्याने पुन्हा डोंबिवलीतील शेलारनाका, इंदिरानगर झोपडपट्टी भागात आपली दहशत माजविण्यास सुरुवात केली होती. एक दिवस हुसेन याने दुपारच्या वेळेत हातात १६ इंच लांबीचा धारदार सुरा हातात घेतला. सुरा घेऊन तो शेलार नाका भागातील मुख्य वर्दळीच्या रस्त्यावर येऊन सुरा हवेत फिरवून दहशत पसरवू लागला. या दहशतीमुळे पादचारी जागोजागी थांबले, वाहने खोळंबून शेलारनाका भागात वाहतूक कोडी झाली. शाळेच्या बस या कोडीत अडकल्या.

एक सुराधारी इसम शेलार नाका भागात दहशत पसरवित असल्याची माहिती टिळकनगर पोलीस ठाण्याचे वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक विजयकुमार कदम यांना मिळाली. त्यांनी तातडीने

उपनिरीक्षक आर. वाय. चौगुले, हवालदार एस. के. कांबळे, यु. एस. राठोड यांना शेलार चौकात पाठविले. पोलीस पथक घटनास्थळी येईपर्यंत हुसेन शेलार नाका भागातून पळून गेला होता. पोलिसांनी स्थानिकांच्या मदतीने हल्लेखोराची ओळख पटवली. त्याचा परिसरात शोध सुरू केला. डोंबिवली जीमखान्याच्या संरक्षित भिंतीलगत एक इसम चोरून बसला असल्याचे पोलिसांना दिसले. पोलीस त्याच्या दिशेने जाताच त्याने जवळील धारदार वस्तू लपविण्याचा प्रयत्न केला. पोलिसांनी क्षणाचाही विलंब न लावता त्याला पळून न देता त्याच्यावर झडप घालून अटक केली.

शेलार चौकात दहशत पसरविणारा इसम हा हद्दपार केलेला हुसेन पावटे असल्याचे निष्पन्न झाले. महाराष्ट्र पोलीस कायद्याने त्याच्यावर गुन्हा दाखल करण्यात आला. त्याला पुन्हा हद्दपारी तालुक्याच्या बाहेर सोडण्यात येणार आहे, असे पोलिसांनी सांगितले.

दहावीच्या विद्यार्थीनांचा मध्य रेल्वेच्या आसनगाव-वासिंद रेल्वे स्थानकात आसनगाव लोकल मधून रेल्वे मार्गात पडून मृत्यू झाला आहे. या मृत्यूप्रकरणी कल्याण लोहमार्ग पोलीस ठाण्यात अपघाती मृत्यूची पोलीसांनी नोंद करून तपास सुरू केला आहे. दहावीची परीक्षा सुरू होण्यापूर्वीच या मुलीचा मृत्यू झाल्याने शहरात हळहळ व्यक्त केली जात आहे.

आकांक्षा जगताप (१६) असे मृत मुलीचे नाव आहे. ती डोंबिवली पूर्वेतील भोपर भागात आपल्या आई, वडील आणि बहिणीसोबत राहत होती. ती डोंबिवलीतील एका शाळेत दहावीत शिक्षण घेत होती. ती इयत्ता दहावीत होती. शनिवारी तिचा दहावीचा पहिला पेपर होता. मंगळवारी सकाळी ती आपली आई, बहिणीसोबत मुंबईत सिध्दीविनायक मंदिर येथे गणपती दर्शनानासाठी गेली

आकांक्षा पालक तात्काळ रामनगर पोलीस ठाण्यात गेले. तेथील अधिकाऱ्याने डोंबिवली पूर्व रेल्वे स्थानक भागातील सीसीटीव्ही चित्रण तपासले. आकांक्षा शिक्षा वाहनतळापासून काही अंतरावर आपल्या आईच्या पाठीमागे आल्याचे दिसते. त्यानंतर ती पुन्हा माधारी गेल्याचे सीसीटीव्हीत दिसते. रेल्वे स्थानकातील सीसीटीव्हीमध्ये ती फलाटावर उतरत असल्याचे दिसते. मंगळवारी रात्री उशिरा आसनगाव-वासिंद रेल्वे स्थानकाच्या दरम्यान वेहळेली गाव हद्दीत रेल्वे मार्गात आकांक्षाचा मृतदेह पडला असल्याचे समाज माध्यमांवर

डोंबिवलीतील दहावीच्या विद्यार्थीनीचा आसनगाव-वासिंद रेल्वे स्थानकादरम्यान मृत्यू

होती. मुंबईतून गणपती दर्शन घेऊन आकांक्षा संध्याकाळी डोंबिवली रेल्वे स्थानकात कुटुंबीयांसह उतरली. शिक्षा पकडण्यासाठी ते रामनगर शिक्षा वाहनतळावर गेले. त्यावेळी आई, तिची बहिण पुढे होते. आकांक्षा मागे बाजारात काही पाहत असेल असे आई, बहिणीला वाटले. म्हणून ते शिक्षा वाहनतळावर तिची वाट पाहत थांबून राहिले. बराच वेळ आकांक्षा येत नाही म्हणून आई, बहिणीने पुन्हा पाठीमागे जाऊन रेल्वे स्थानकात बाजारात पाहणी केली तर ती कुठेच आढळून आली नाही.

आकांक्षाचे पालक तात्काळ रामनगर पोलीस ठाण्यात गेले. तेथील अधिकाऱ्याने डोंबिवली पूर्व रेल्वे स्थानक भागातील सीसीटीव्ही चित्रण तपासले. आकांक्षा शिक्षा वाहनतळापासून काही अंतरावर आपल्या आईच्या पाठीमागे आल्याचे दिसते. त्यानंतर ती पुन्हा माधारी गेल्याचे सीसीटीव्हीत दिसते. रेल्वे स्थानकातील सीसीटीव्हीमध्ये ती फलाटावर उतरत असल्याचे दिसते. मंगळवारी रात्री उशिरा आसनगाव-वासिंद रेल्वे स्थानकाच्या दरम्यान वेहळेली गाव हद्दीत रेल्वे मार्गात आकांक्षाचा मृतदेह पडला असल्याचे समाज माध्यमांवर

सामायिक झाले. आकांक्षाच्या कुटुंबीयांना ही माहिती मिळताच ते तातडीने तिचा मृतदेह ठेवलेल्या शहापूर उपजिल्हा रुग्णालयात गेले. तिच्या डोक्याला दुखापत असल्याचे दिसून आले. आकांक्षा आसनगाव दिशेने गेलीच कशी, तिचे त्या भागात काय काम होते. हा अपघात की घातपात या दिशेने कल्याण लोहमार्ग पोलिसांनी वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक पंढरीनाथ कदि यांच्या नेतृत्वाखाली तपास सुरू केला आहे.

शुक्रवारी रात्री खडी रेल्वे स्थानकाच्या दरम्यान रेल्वे मार्गात एका तरुणीचा मृतदेह आढळून आला. या मृतदेहाचा पंचनामा करण्यासाठी गेलेले साहाय्यक पोलीस निरीक्षक कैलास गरजे यांना दोन्ही बाजूकडून येणाऱ्या लोकलचा अंदाज न आल्याने लोकलची धडक बसून जखमी झाले आहेत.

“आसनगाव-वासिंद रेल्वे स्थानका दरम्यान आसनगाव लोकलमधून रेल्वे मार्गात पडून जखमी होऊन मरण पावलेल्या तरुणीच्या अपघाती मृत्यूचा तपास आम्ही करत आहोत. ही मुलगी डोंबिवलीला राहत होती.”

-पंढरीनाथ कदि, वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक, कल्याण लोहमार्ग ठाणे.

रबीखाडी नदीपात्रात फेकले अर्भक माता-पित्याचा शोध सुरू

■**डहाणू** : उधवा -तलासरी राज्यमार्गावरील उधवा -नवापाडा वाणीपाडा येथील रबीखाडी नदीपात्रात नवजात पुरुष जातीचे मृत अर्भक आढळल्याने परिसरात खळबळ उडाली आहे. गुरुवारी सकाळी ही धक्कादायक घटना उघडकीस आली असून, तलासरी पोलीस मातापित्याचा शोध घेत आहेत. नदीपात्रावरील पुलाखाली गवतात अडकलेले मृत अर्भक पाहून परिसरातील शेतकरींनी तत्काळ पोलिसांना माहिती दिली. पोलिसांनी घटनास्थळी धाव घेऊन अर्भक बाहेर काढले व शवविच्छेदनासाठी तलासरी येथील ग्रामीण रुग्णालयात पाठवले आहे.एक ते दोन दिवसांचे हे नवजात अर्भक पाण्याच्या प्रवाहात वाहून आल्याचे आढळले. पोलिसांच्या प्राथमिक तपासानुसार, अर्भक नदीत फेकल्याची शक्यता वर्तवण्यात येत आहे. या हृदयदायक घटनेने उधवा परिसरातील नागरिकांमध्ये संतापाची लाट उसळली आहे. “निर्दयीपणे नवजात अर्भक नदीत फेकण्याचा शोध घेऊन कठोर शिक्षा व्हावी,” अशी मागणी स्थानिकांनी केली आहे. पोलिसांकडून परिसरातील दवाखाने, प्रसूतिगृहे आणि स्थानिकांची चौकशी करून अर्भकाच्या मातापित्याचा शोध घेतला जात आहे. “या प्रकरणाचा तपास सुरू असून, लवकरच सत्य बाहेर येईल,” असे आश्वासन पोलिसांनी दिले आहे.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटिंग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजूला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई 400063 (महाराष्ट्र), येथे छापून रुम नं. १03, कुणाल कुटीर बी विल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021 @gamil.com